

Nr 812

**av herr Larsson i Staffanstorp m. fl.
om vakanshållande av professuren i histologi vid Uppsala universitet.**

Ämnena anatomi och histologi har sedan länge varit företrädda av akademiska lärare i hög befattning. Ämnena har givits förutsättningar att utvecklas oberoende av varandra till gagn för forskning och utbildning. Sedan decennier tillbaka har inriktningen av forskningen i ämnena alltmer avlägsnats från varandra. Det är uppenbart att uppdelningen mot bakgrund av den vetenskapliga utvecklingen befrämjat utvecklingen inom de båda ämnena och dessutom medverkat till att de blivit än mer väsensskilda.

Histologin har utvecklats från beskrivande strukturforskning till mera funktionella och dynamiska analyser, som för att kunna genomföras kräver kemiska-biokemiska, fysiologiska och farmakologiska metoder. Denna utveckling har självfallet inte inneburit ett uttraderande av strukturforskningen inom ämnet. En sådan existerar inom alla medicinska ämnen, men är för ämnet histologi inte längre det primära.

För anatomin har också en utveckling skett. Den kliniska forskningen har påfordrat kunskaper om skilda strukturers makroanatomi, som tidigare varit helt förbisedda. Anatomin har härigenom fått en klinisk och funktionell inriktning.

Även om ämnena anatomi och histologi således definitionsmässigt bör stå varandra tämligen nära har de genom sin utveckling fått större beröringspunkter med andra medicinska-teoretiska ämnen än med varandra. Ett ställningstagande till ämnena anatomi och histologi inbördes relationer bör därför föregås av en ingående utredning och ämnesavgränsning.

UKÄ har presenterat ett förslag om att ämnesområdet anatomi-histologi skall definieras som ett forskningsområde, benämnt anatomi. Examensämnen histologi och anatomi skall dock finnas kvar i medicinens kandidatexamen. I budgetpropositionen ansluter sig föredragande statsrådet till UKÄ:s förslag. Som en följd av detta ställningstagande förordar statsrådet att den ledigblivna tjänsten som professor i histologi vid Uppsala universitet ledigförklaras med benämningen professur i anatomi.

Under det utredningsarbetet som på uppdrag av fakultetsberedningen bedrivits av professor Bengt Borgström, Lund, och som föregått UKÄ:s ställningstagande har såväl ämnesrepresentanter som utbildningsnämnder genomgående framhållit att ämnena anatomi och histologi på grundutbildningsnivå är väsensskilda och på forskningsområdet inte mer besläktade med varandra än andra prekliniska ämnen. Borgström fann att ämnena

borde finnas kvar som självständiga ämnen. En ändrad ämnesbeteckning på ämnet histologi till histologi med cellbiologi, alternativt medicinsk cell- och vävnadslära, ansåg han dock vara motiverad. Under remissbehandlingen instämde landets samtliga medicinska fakulteter i vad Borgströms utredning anfört.

I vad gäller forskningsavgränsningen mellan histologi och anatomi avvisade UKÄ utredningens och även fakultetsberedningens förslag att ämnena skall vara skilda. Samtliga medicinska fakulteter, utom fakulteten i Uppsala, har i svar till UKÄ vidhållit sin tidigare uppfattning. Uppsala-fakulteten konstaterar i sitt svar att man tidigare anslutit sig till professor Borgströms utredning men att man nu sedan UKÄ tagit ställning för ett gemensamt forskningsområde anpassar sig till detta. Fakulteten konstaterar också att en fullständigt täckande definition av det gemensamma forskningsområdet anatomi-histologi knappast låter sig göras beroende på de stora och delvis övertäckande beröringsytorna med fysiologi, biokemi, patologi och delar av den kliniska medicinen.

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att professuren i histologi vid medicinska fakulteten i Uppsala tills vidare skall hållas vakant,
2. att riksdagen hos regeringen begär att ärendet blir föremål för en ingående och allsidig utredning, i syfte att klarlägga forsknings- och utbildningsverksamheterna vid landets nuvarande anatomiska och histologiska avdelningar.

Stockholm i januari 1975

THORSTEN LARSSON (c)

i Staffanstorp

INGEGÄRD FRÆNKEL (fp)

CLAES ELMSTEDT (c)

BERTIL FISKESJÖ (c)

ERIC ENLUND (fp)

ELVER JONSSON (fp)

i Alingsås